

1FU202

Přednáška č. 2 a č. 3

DLOUHODOBÝ MAJETEK

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Dlouhodobý majetek

obsahové vymezení obecně

- doba použitelnosti delší 1 rok
- výše ocenění určené účetní jednotkou při respektování principu významnosti a věrného a poctivého zobrazení majetku
- majetek určený k podnikatelské činnosti

Uspořádání a označování položek rozvahy

B. Dlouhodobý majetek

B.I. Dlouhodobý nehmotný majetek

B.I.1.	Nehmotné výsledky výzkumu a vývoje
B.I.2.	Ocenitelná práva
B.I.2.1	Software
B.I.2.2	Ostatní ocenitelná práva
B.I.3.	Goodwill
B.I.4.	Ostatní dlouhodobý nehmotný majetek
B.I.5.	Poskytnuté zálohy na dlouhodobý nehmotný majetek a nedokončený dlouhodobý nehmotný majetek
B.I.5.1	Poskytnuté zálohy na dlouhodobý nehmotný majetek
B.I.5.2	Nedokončený dlouhodobý nehmotný majetek

Zdroj: autor

Struktura rozvahy I

A. Pohledávky za upsaný základní kapitál

B. Dlouhodobý majetek

B.I. Dlouhodobý nehmotný majetek

B.I.

1. Zřizovací výdaje
2. Nehmotné výsledky výzkumu a vývoje
3. Software
4. Ocenitelná práva
5. Goodwill
6. Jiný dlouhodobý nehmotný majetek
7. Nedokončený dlouhodobý nehmotný majetek
8. Poskytnuté zálohy na dlouhodobý nehmotný majetek

A. Pohledávky za upsaný základní kapitál

B. Dlouhodobý majetek

B.I. Dlouhodobý nehmotný majetek

- B.I.1. Nehmotné výsledky výzkumu a vývoje
- B.I.2. Ocenitelná práva
  - B.I.2.1. Software
  - B.I.2.2. Ostatní ocenitelná práva
- B.I.3. Goodwill
- B.I.4. Ostatní dlouhodobý nehmotný majetek
- B.I.5. Poskytnuté zálohy na dlouhodobý nehmotný majetek a nedokončený dlouhodobý nehmotný majetek
  - B.I.5.1. Poskytnuté zálohy na dlouhodobý nehmotný majetek
  - B.I.5.2. Nedokončený dlouhodobý nehmotný majetek

Uspořádání a označování položek rozvahy

B.II. Dlouhodobý hmotný majetek

B.II.1.	Pozemky a stavby
B.II.1.1	Pozemky
B.II.1.2	Stavby
B.II.2.	Hmotné movité věci a jejich soubory
B.II.3	Oceňovací rozdíl k nabytému majetku
B.II.4.	Ostatní dlouhodobý hmotný majetek
B.II.4.1.	Pěstitelské celky trvalých porostů
B.II.4.2.	Dospělá zvířata a jejich skupiny
B.II.4.3.	Jiný dlouhodobý hmotný majetek
B.II.5.	Poskytnuté zálohy na dlouhodobý hmotný majetek a nedokončený dlouhodobý hmotný majetek
B.II.5.1.	Poskytnuté zálohy na dlouhodobý hmotný majetek
B.II.5.2.	Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek

Zdroj: autor

Struktura rozvahy II

B.II. Dlouhodobý hmotný majetek

B.II.

1. Pozemky
2. Stavby
3. Samostatné hmotné movité věci a soubory hmotných movitých věcí
4. Pěstitelské celky trvalých porostů
5. Dospělá zvířata a jejich skupiny
6. Jiný dlouhodobý hmotný majetek
7. Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek
8. Poskytnuté zálohy na dlouhodobý hmotný majetek
9. Oceňovací rozdíl k nabytému majetku

B.II. Dlouhodobý hmotný majetek

B.II.1. Pozemky a stavby

B.II.1.1. Pozemky

B.II.1.2. Stavby

B.II.2. Hmotné movité věci a jejich soubory

B.II.3. Oceňovací rozdíl k nabytému majetku

B.II.4. Ostatní dlouhodobý hmotný majetek

B.II.4.1. Pěstitelské celky trvalých porostů

B.II.4.2. Dospělá zvířata a jejich skupiny

B.II.4.3. Jiný dlouhodobý hmotný majetek

B.II.5. Poskytnuté zálohy na dlouhodobý hmotný majetek a nedokončený dlouhodobý hmotný majetek

B.II.5.1. Poskytnuté zálohy na dlouhodobý hmotný majetek

B.II.5.2. Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek

Dlouhodobý hmotný majetek obsahové vymezení

Pozemky

bez ohledu na výši ocenění a pokud nejsou
zbožím

Stavby

bez ohledu na výši ocenění a dobu použitelnosti

- stavby včetně budov, důlní díla a důlní stavby pod povrchem, vodní díla ....
- právo stavby
- otvírky nových lomů, pískoven a hnilišť
- technické rekultivace
- byty a nebytové prostory

Dlouhodobý hmotný majetek obsahové vymezení

Hmotné movité věci a jejich soubory

- Předměty z drahých kovů bez ohledu na výši ocenění
- Hmotné movité věci a jejich soubory
  - se samostatným technicko-ekonomickým určením
  - doba použitelnosti delší 1 rok
  - výše ocenění určené účetní jednotkou při respektování principu významnosti a věrného a poctivého zobrazení majetku

Dlouhodobý hmotný majetek obsahové vymezení

Pěstitelské celky trvalých porostů

- ovocné stromy a ovocné keře – určena výměra a hustota osázení
- trvalý porost vinic a chmelnic bez nosných konstrukcí

Dospělá zvířata a jejich skupiny

- doba použitelnosti delší 1 rok
- výše ocenění určené účetní jednotkou při respektování principu významnosti a věrného a poctivého zobrazení majetku

Dlouhodobý hmotný majetek obsahové vymezení

Jiný DHM - bez ohledu na výši ocenění

- ložiska nevyhrazeného nerostu koupené jako součást pozemku
- umělecká díla, která nejsou součástí stavby
- sbírky, movité kulturní památky
- předměty kulturní hodnoty

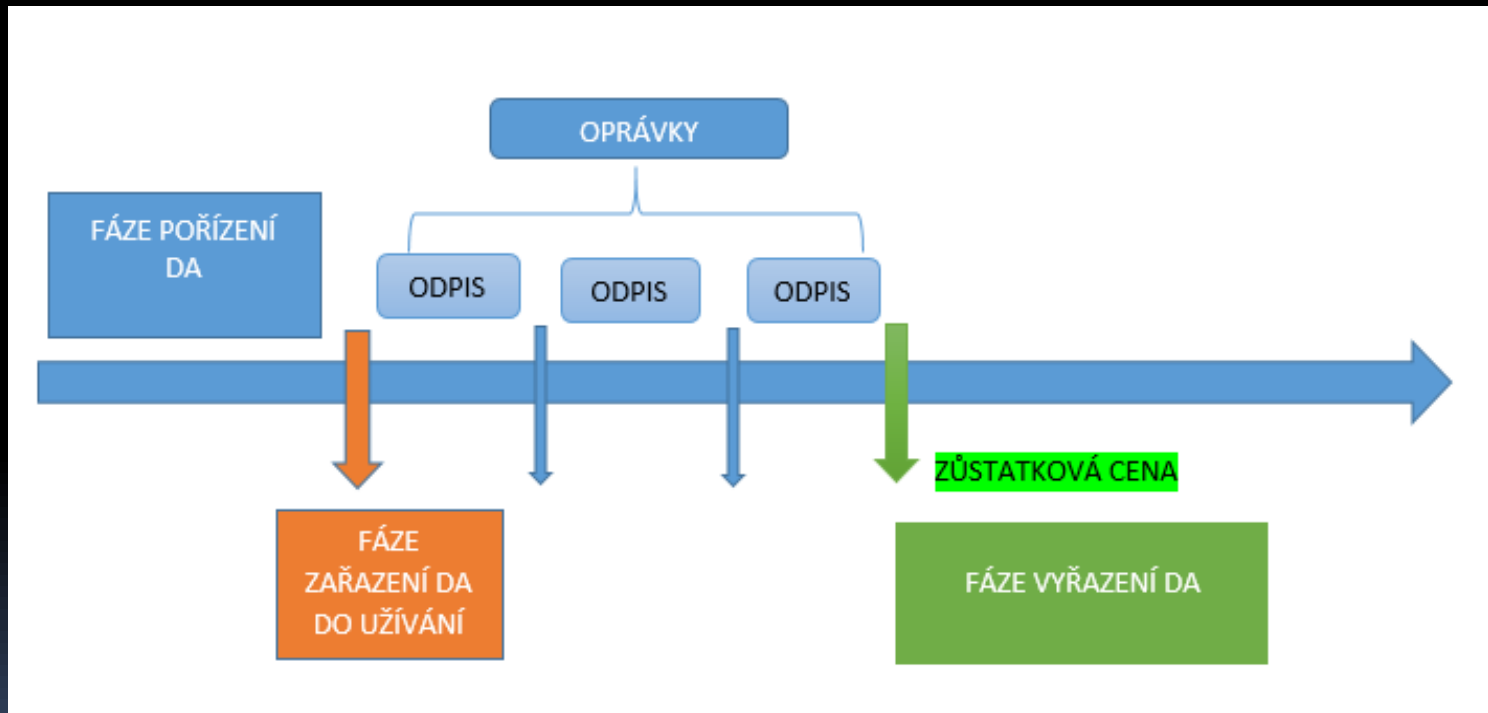
Oceňovací rozdíl k nabytému majetku

- rozdíl mezi účetní hodnota obchodního závodu z výkazů v účetnictví a např. kupní cenou obchodního závodu
- rovnoměrný odpis 180 měsíců

Koloběh dlouhodobého majetku

- **Fáze pořizování**
(kumulace pořizovacích nákladů)
- **Okamžik zařazení aktiva do užívání**
(vyčíslení pořizovacích nákladů)
- **Fáze užívání**
(odpisování dl. odpisovaného aktiva)
- **Okamžik vyřazení**
(vyčíslení zůstatkové ceny)

Časová osa – koloběh DM

Zdroj: autor

Vymezení nákladů souvisejících s pořízením DNM a DHM - 1

- příprava a zabezpečení pořizovaného majetku
- úroky z úvěrů, pokud účetní jednotka rozhodne
- průzkumné, geodetické, geologické a projektové práce včetně variantních řešení, zařízení staveniště, odstranění porostu a terénní úpravy, clo, dopravné, montáž, umělecká díla tvořící součást stavby

Vymezení nákladů souvisejících s pořízením DNM a DHM - 2

- odvody za trvalé i dočasné odnětí zemědělské a lesní půdy
- licence, patenty a jiná práva využitá při pořizování majetku
- vyřazení stávajících staveb nebo jejich částí v důsledku nové výstavby včetně nákladů na vyřazení
- náhrady za omezení vlastnických práv, majetkové újmy vlastníkovi, nájemci nebo pachtýři nemovité věci

Vymezení nákladů souvisejících s pořízením DNM a DHM - 3

- zabezpečovací, konzervační a udržovací práce v případě zastavení pořízování majetku a dekonzervační práce v případě pokračování
- úhrada podílu na oprávněných nákladech dodavatele spojených s připojením a zajištěním požadovaného příkonu nebo dodávky plynu a tepla
- zkoušky před uvedením majetku do stavu způsobilého k užívání

Součástí ocenění DNM a DHM není - 1

- opravy a údržba
- náklady nájemce nebo pachtýře na uvedení najatého nebo propachtovaného majetku do předchozího stavu
- kursové rozdíly
- smluvní pokuty a úroky z prodlení
- nájemné za stavební pozemek, na kterém probíhá výstavba
- náklady na zaškolení pracovníků

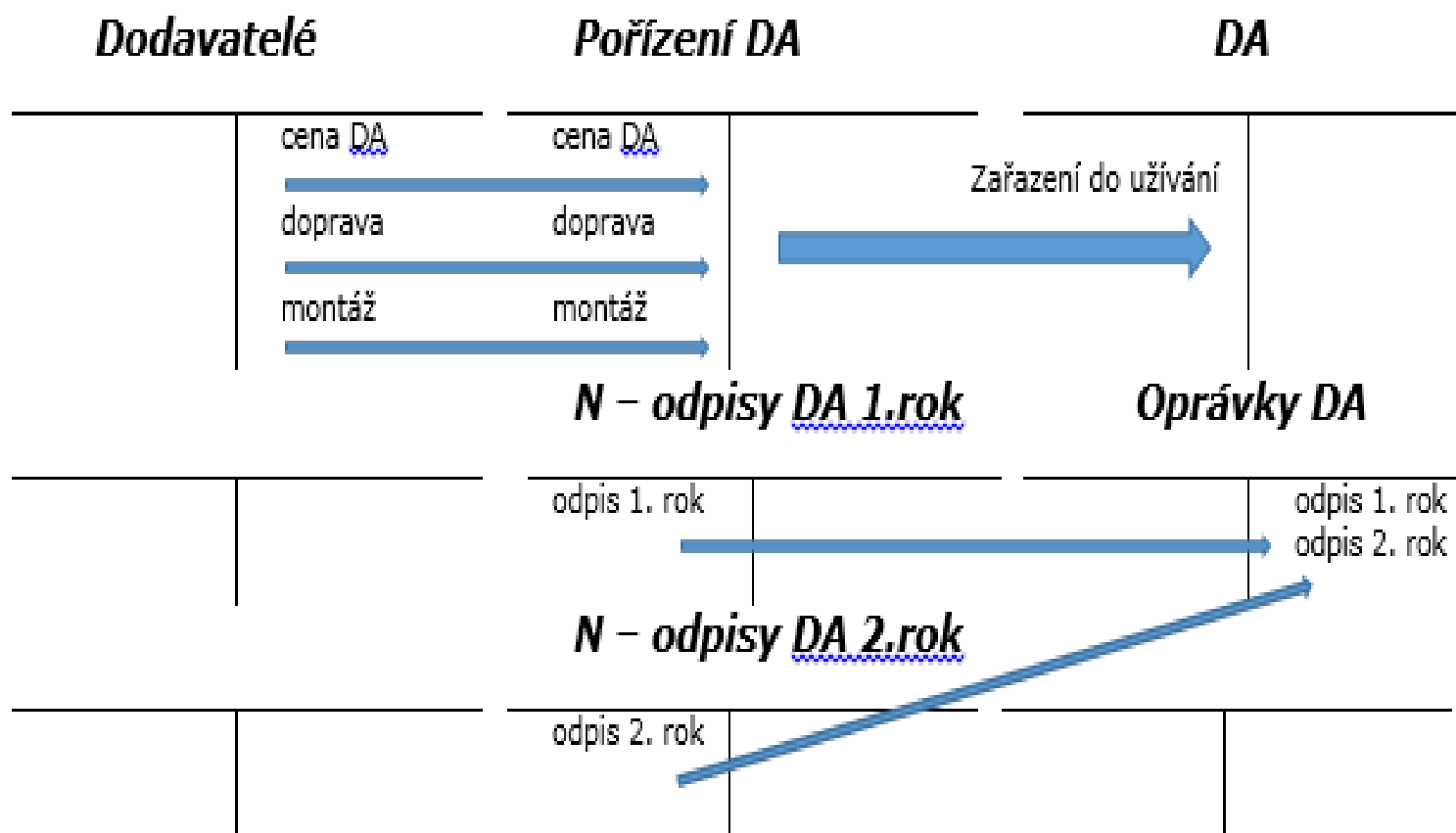
Součástí ocenění DNM a DHM není - 2

- náklady na vybavení pořizovaného dlouhodobého majetku zásobami
- náklady na biologickou rekultivaci
- náklady spojené s přípravou a zabezpečením dlouhodobého majetku vzniklé po uvedení pořizovaného dlouhodobého majetku do užívání

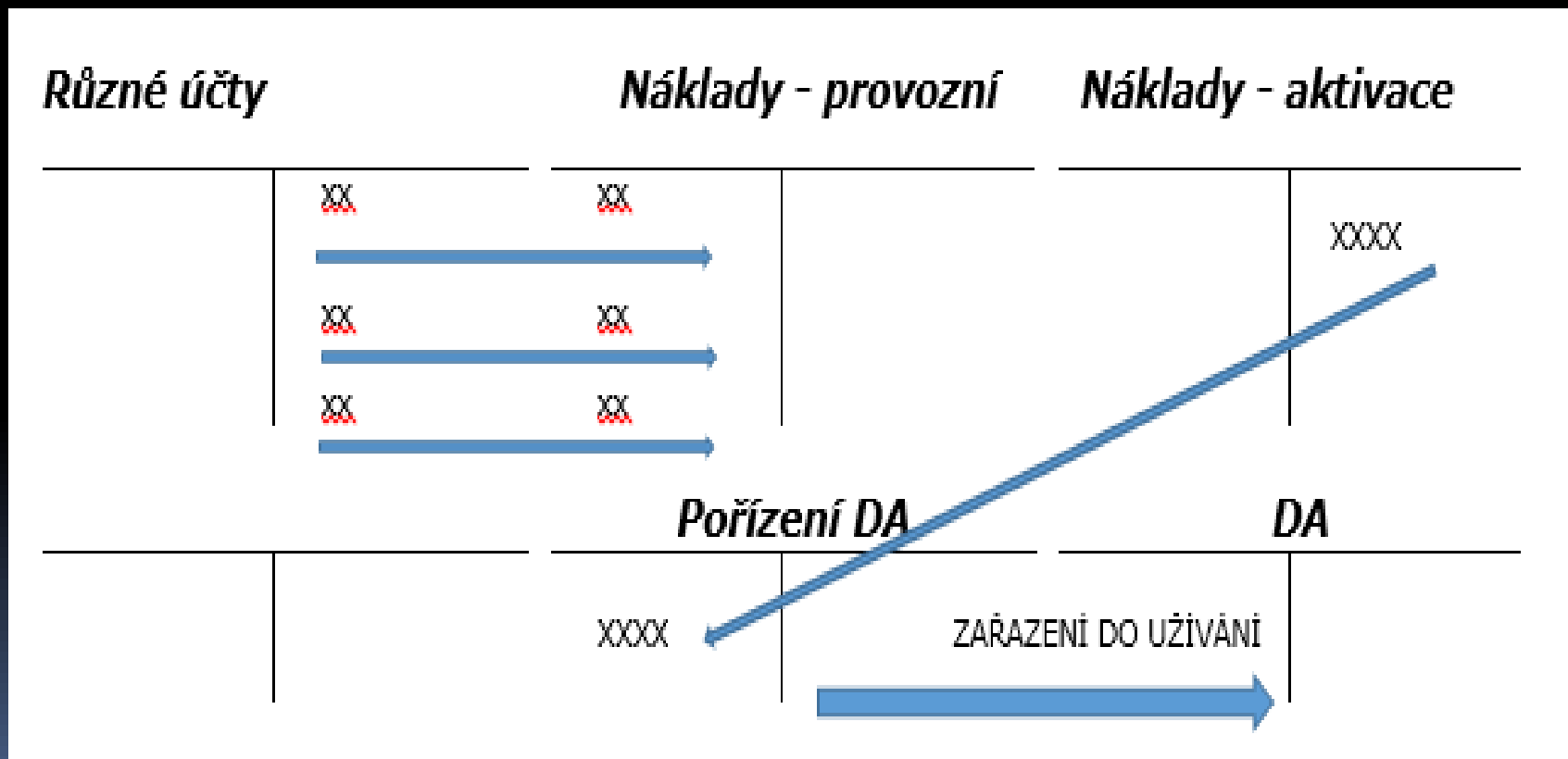
Pořízení dlouhodobého majetku

- koupí
- vytvořením vlastní činností
- nabytím práv k výsledkům duševní tvořivé činnosti
- bezúplatným převodem (darováním)
- vkladem od jiné osoby
- převodem z osobního užívání do podnikání

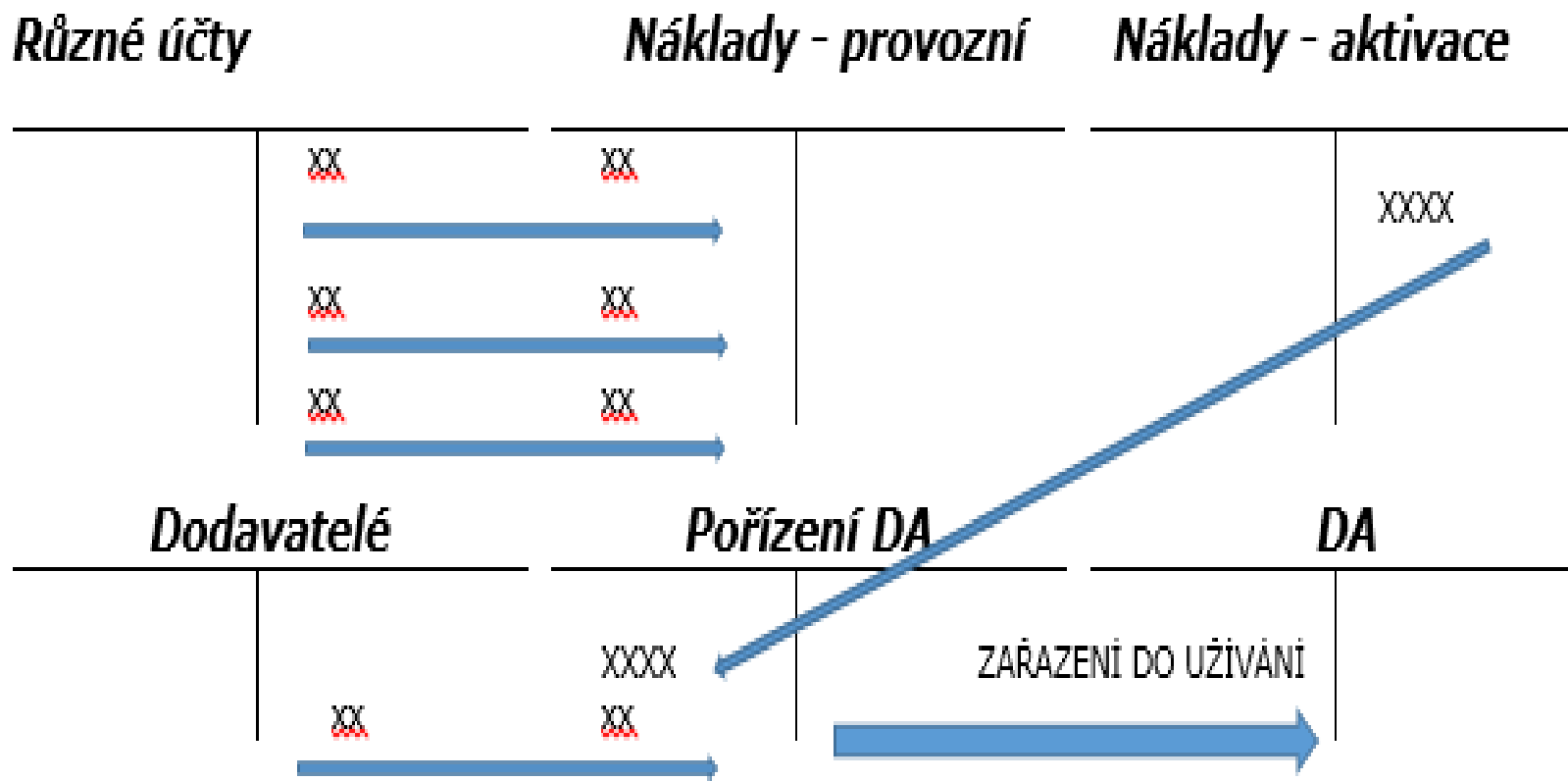
Schéma pořízení DM dodavatelem způsobem

Schéma pořízení DM ve vlastní režii (druhové členění nákladů)

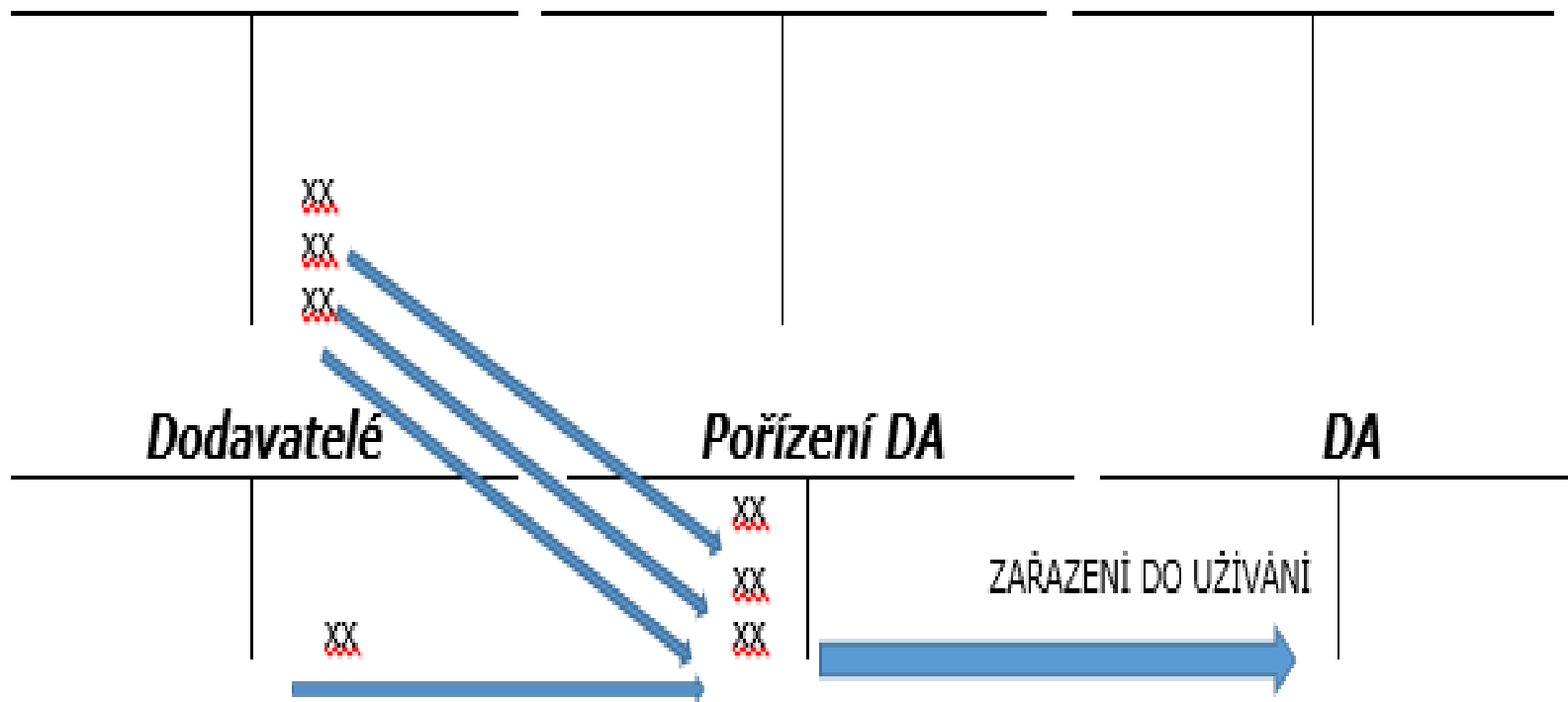

Schéma pořizení DM kombinace obou způsobů (druhové členění nákladů)

Schéma pořízení DM ve vlastní režii (účelové členění nákladů)

Různé účty

Oceňování dlouhodobého majetku k datu pořízení

- **pořizovací cena** (historická cena)
- **vlastní náklady** (historická cena)
- **reprodukční pořizovací cena**
(běžná vstupní cena)

Odpisování dlouhodobého majetku

- **odpisy** = částka (vyjádřená jako náklad), která co nejpřesněji vyjadřuje rozložení výnosů, které dané aktivum účetní jednotce přináší;
  - nejde tedy jen o kvantifikaci fyzického a morálního opotřebení odpisovaného aktiva
- tvorbou odpisů dochází ke korekci historického ocenění aktiva ve vazbě na jeho využívání

Stanovení odpisového plánu

- pořizovací náklady
- využitelnost aktiva – doba nebo výkon
- metoda odpisování
- zbytková hodnota

Způsoby a metody Odpisování dlouhodobého majetku

- Způsoby odpisování
  - Klasické (z celkové historické ceny)
  - Komponentní
- Metody odpisování
  - Časové
    - Lineární
    - Zrychlené
  - Výkonové

Příklad 1

- Jak bude vykázáno následující dlouhodobé aktivum v rozvaze (brutto, korekce, netto) pokud víte, že:
  - Zůstatková cena na koci 2. roku 600
  - Zbytková hodnota 100
  - Odpis 1. roku 150
  - Odpis 2. roku 200

Řešení

Brutto	Korekce	Netto
950	350	600

Zdroj: autor

Příklad 2

Graficky znázorněte souvislosti mezi následujícími pojmy a dopočítejte chybějící údaje:

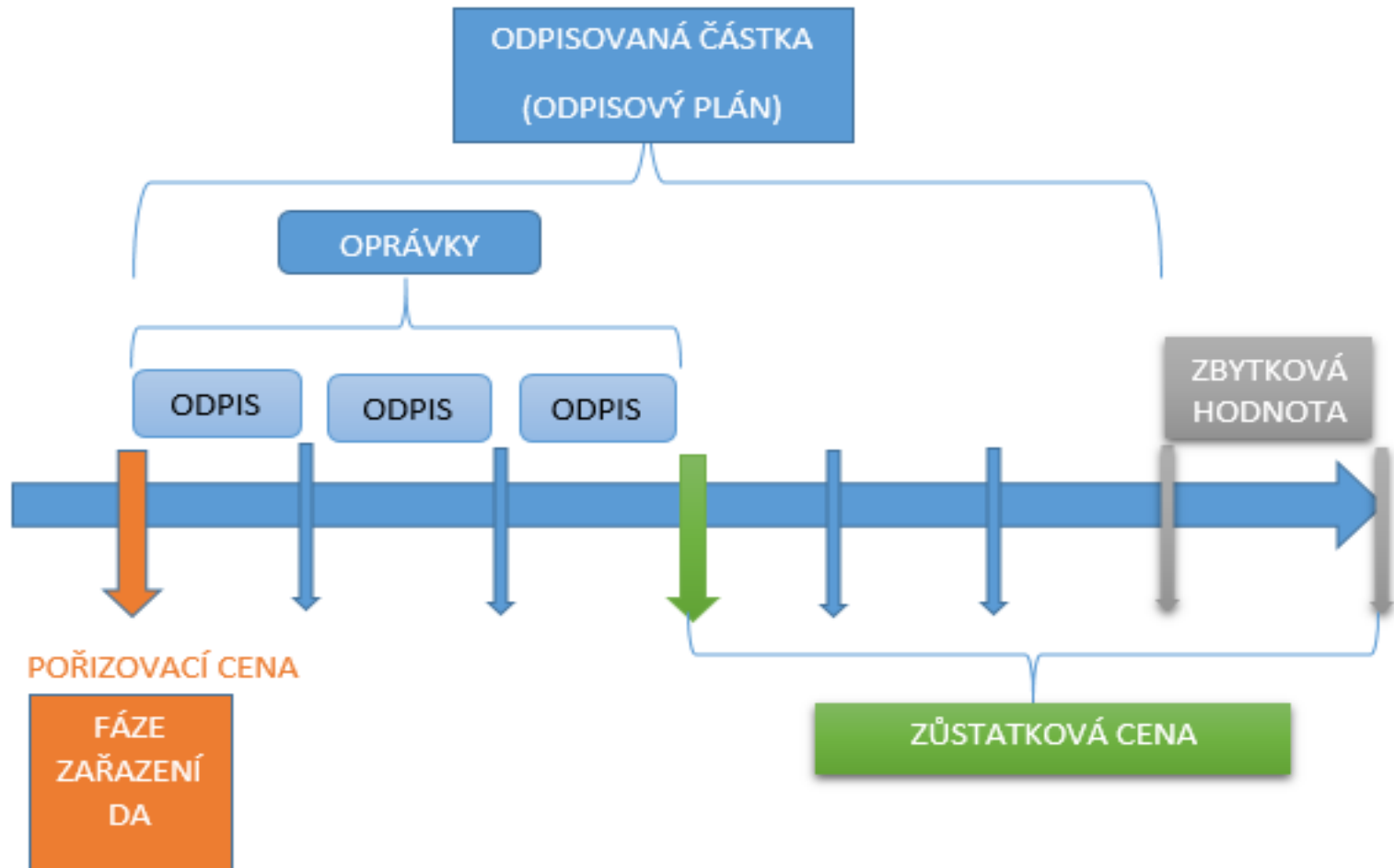
	Částka
Pořizovací cena	?
Odpisovaná částka celkem	500
Odpis roku 1	60
Odpis roku 2	?
Oprávky na konci roku 2	140
Zbytková hodnota	40
Zůstatková cena na konci roku 2	?

Řešení

Brutto	Korekce	Netto
540	140	400

Zdroj: autor

Grafické znázornění vazeb mezi pojmy

Metoda komponentního odpisování

Lze použít u:

- staveb
- bytů a nebytových prostor
- hmotných movitých věcí a jejich souborů

s ohledem na významnost a věrný a poctivý
obraz předmětu účetnictví

Metoda komponentního odpisování

Účetní jednotka vymezí:

- druh majetku
  - průběh používání
  - způsob určení komponenty
  - ocenění komponenty
-

Metoda komponentního odpisování

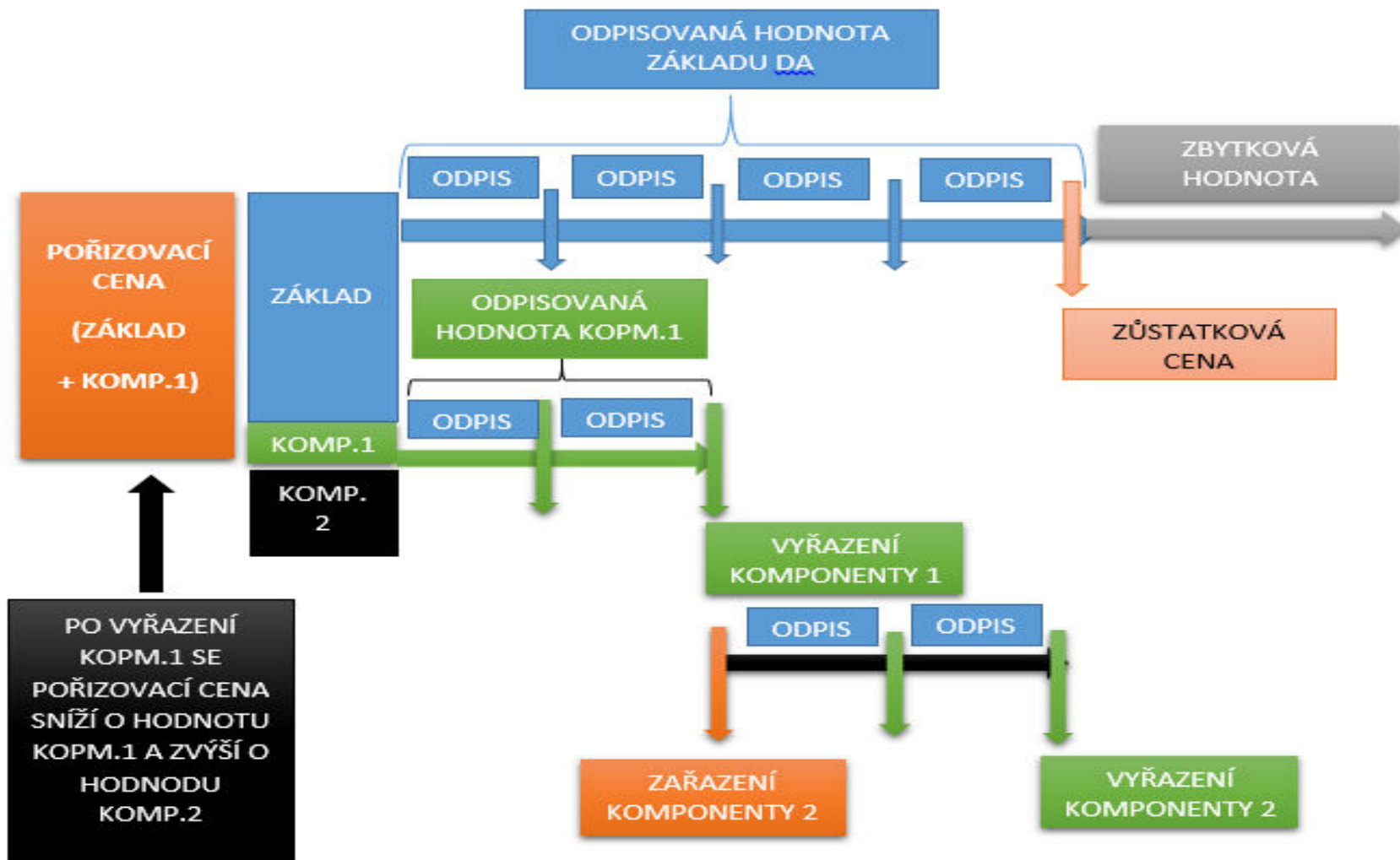
Komponenta

- určitá část majetku nebo souboru majetku
- její výše ocenění je významná v poměru k výši ocenění celého majetku nebo souboru majetku
- její doba použitelnosti se výrazně liší od doby použitelnosti majetku nebo souboru majetku

Metoda komponentního odpisování

- komponenta se odepisuje samostatně
- při výměně komponenty se ocenění majetku upravuje
(snižuje se o výši ocenění vyřazované komponenty a zvyšuje se o výši ocenění zařazované komponenty)
- pokud vyřazovaná komponenta není 100% odepsaná, provede se jednorázový odpis ZC vyřazované komponenty
- o majetku a oprávkách se účtuje jako o celku
- jako celek se tento majetek i vykazuje

Schéma vyřazení staré komponenty a zařazení nové komponenty

Příklad komponentního odpisování

Nákup pásového dopravníku za **PC 1 000 000 Kč**

z toho: gumový pás PC 200 000 Kč (komponenta)

životnost 2 roky, lineární metoda odpisování

ostatní části stroje PC 800 000 Kč

životnost 4 roky, lineární metoda odpisování

Po dvou letech je původní gumový pás nahrazen novým v PC 260 000 Kč, předpokládaná životnost opět 2 roky, lineární metoda odpisování.

Předpoklad:

- zařazení DM do užívání 1.1.X1,
- výměna komponenty v okamžiku 100 % odepsání k 1.1.X3

Řešení

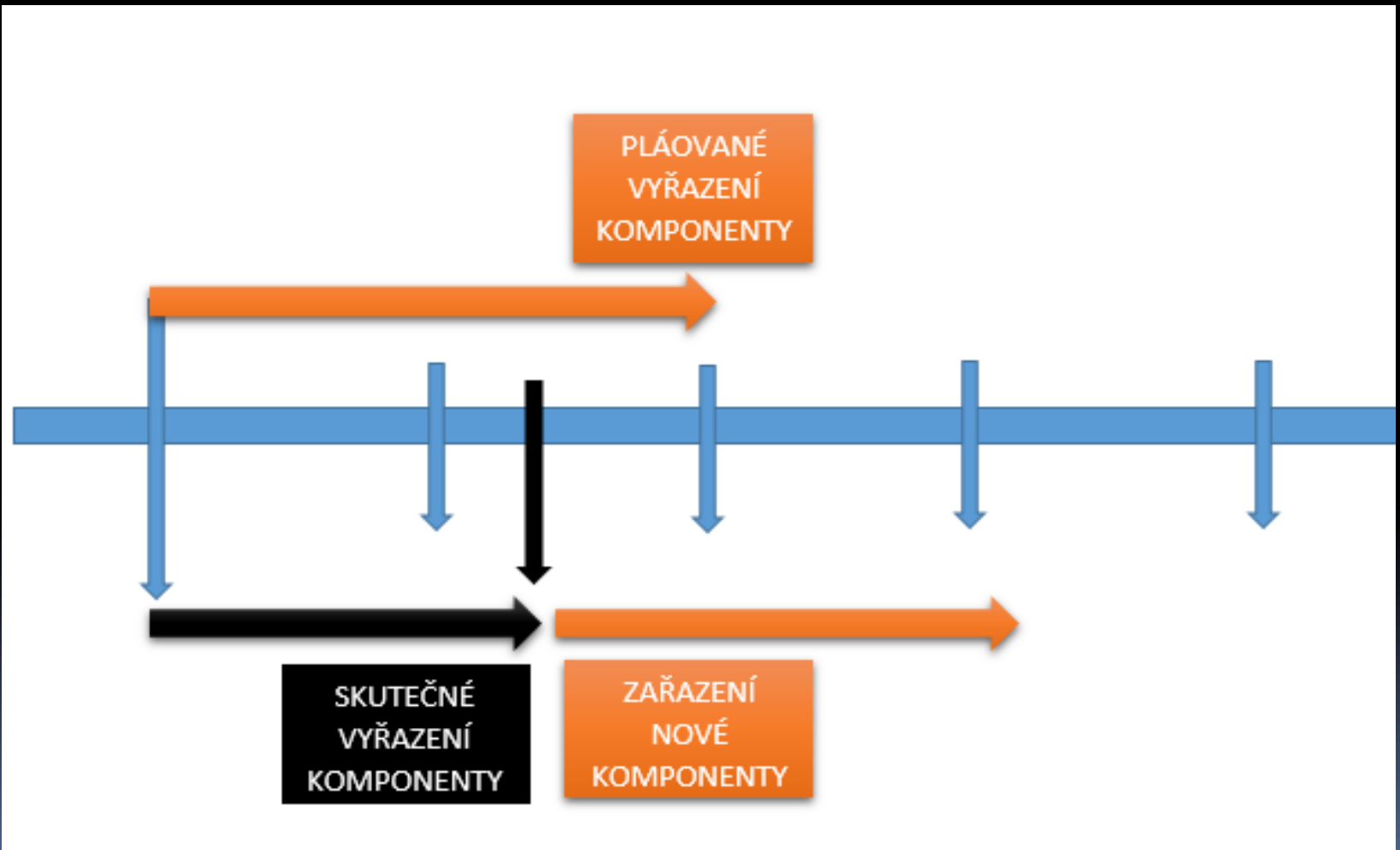
	Odpisy 20X1	Odpisy 20X2	Odpisy 20X3	Odpisy 20X4
Ostatní části	200 000	200 000	200 000	200 000
Komponenta 1	100 000	100 000	x	x
Komponenta 2	x	x	130 000	130 000
Celkem	300 000	300 000	330 000	330 000

Zdroj: autor

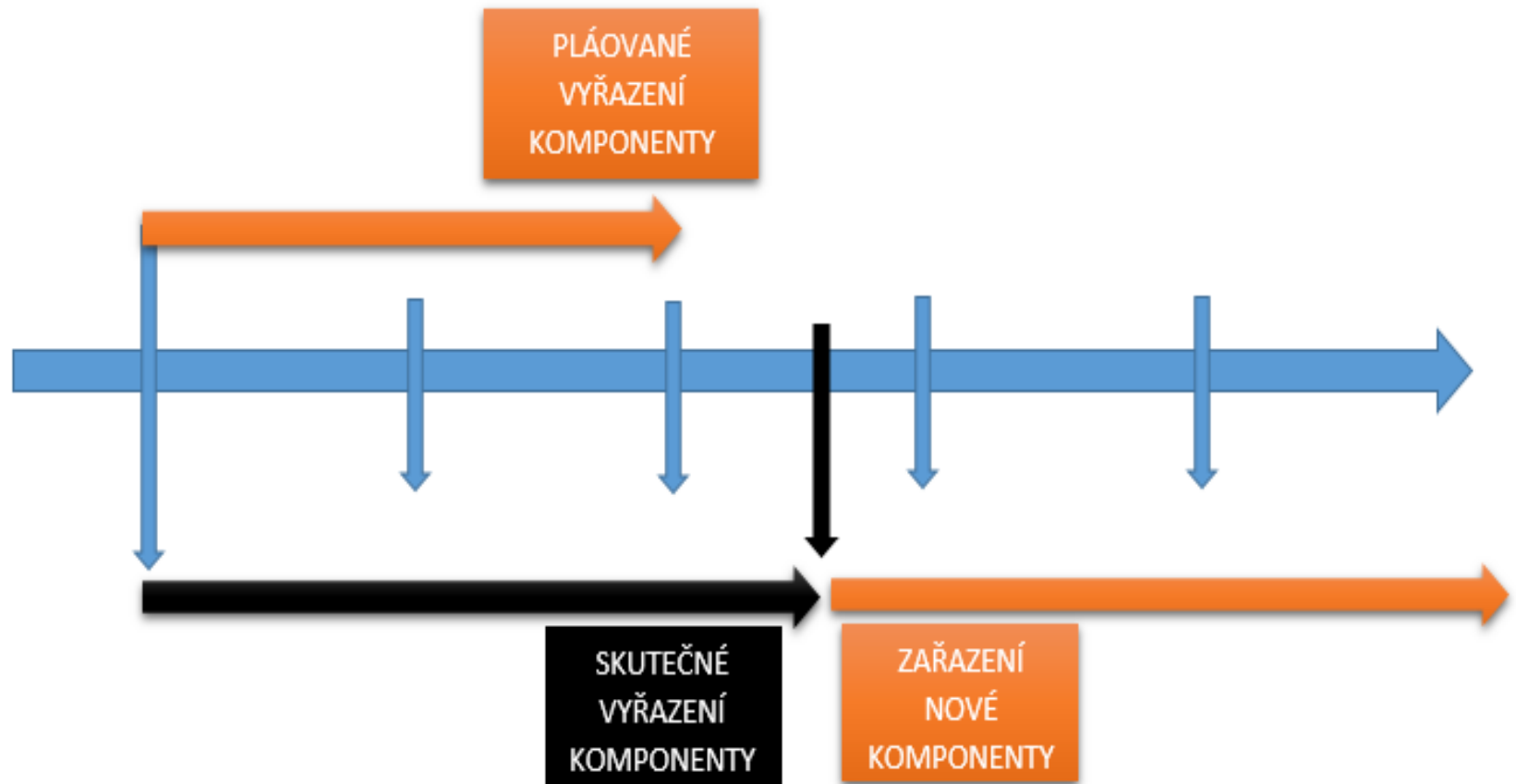
Rok	Brutto	Korekce	Netto
20X1	1 000 000	300 000	700 000
20X2	1 000 000	600 000	400 000
20X3	1 060 000	730 000	330 000
20X4	1 060 000	1 060 000	0

Zdroj: autor

VYŘEŠTE ODPISOVÁNÍ KOMPONENTY

VYŘEŠTE ODPISOVÁNÍ KOMPONENTY

Vyřazení dlouhodobého majetku

- likvidací
- prodejem
- bezúplatným převodem (darováním)
- vkladem do jiné obchodní společnosti či družstva
- v důsledku škody nebo manka
- převodem z podnikání do osobního užívání

Uspořádání a označování položek výkazu zisku a ztráty (druhovému členění)

	Provozní výsledek hospodaření
III.1	Tržby z prodeje dlouhodobého majetku
E.1.1.	Úpravy hodnot dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku – trvalé
E.1.2.	Úpravy hodnot dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku – dočasné
F.1	Zůstatková cena prodaného dlouhodobého majetku

Zdroj: autor

Technické zhodnocení DM

Zásahy do majetku v užívání, Které mají za následek:

- změnu účelu nebo technických parametrů,
- rozšíření použitelnosti nebo vybavenosti majetku včetně nástaveb, přístaveb a stavebních úprav

pokud vynaložené náklady dosáhnou ocenění určeného účetní jednotkou.

Technické zhodnocení

Náklady vynaloženými na technické zhodnocení se rozumí:

- úhrn nákladů
- na dokončené zásahy
- do jednotlivého dlouhodobého majetku
- za jedno účetní období.

Technické zhodnocení

- zvyšuje pořizovací cenu majetku
- zvyšuje zároveň zůstatkovou cenu odpisovaného majetku

V případě, že TZH nedosahuje ocenění účetní jednotkou pro vykazování DM, lze uplatnit TZH jako jednorázový náklad

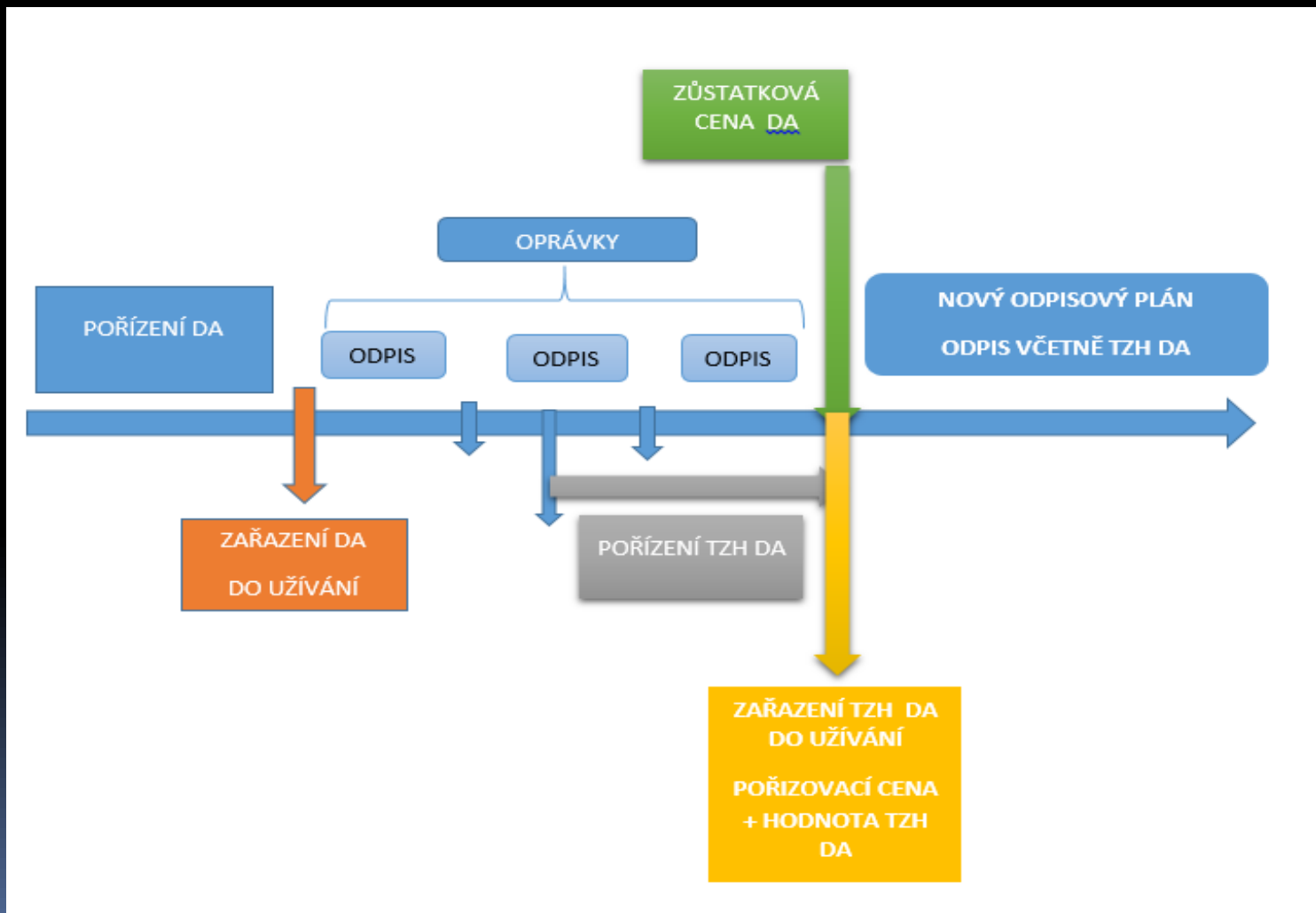
- DNM – ostatní služby
- DHM – ostatní provozní náklady

Technické zhodnocení

Lze provést u následující DM:

- Software
- Stavby
- Hmotné movité věci a jejich soubory

- majetek ve vlastnictví
- pronajatý majetek
- drobný hmotný majetek

Schéma pořizování technického zhodnocení

Příklad na technické zhodnocení DHM

Nákup výrobní linky za PC 600 000 Kč.

Plánovaný výkon výrobní linky 100 000 ks.

Zbytková hodnota 100 000 Kč.

V roce 20X1 vyrobeno 20 000 ks.

V roce 20X2 do TZH vyrobeno 10 000 ks.

V roce 20X2 provedeno TZH za PC 200 000 Kč, které způsobilo zvýšení celkového plánovaného výkonu výrobní linky o 30 000 ks, zbytková hodnota výrobní linky se nezměnila.

V roce 20X2 po TZH vyrobeno 25 000 ks.

V roce 20X3 vyrobeno 40 000 ks.

V roce 20X4 vyrobeno 40 000 ks, tj. o 5 000 ks více, než bylo plánováno.

Řešení

	Odpisy 20X1	Odpisy 20X2	Odpisy 20X3	Odpisy 20X4
Před TZH	100 000	50 000	x	x
Po TZH	x	137 500	220 000	192 500
Celkem	100 000	187 500	220 000	192 500

Zdroj: autor

Rok	Brutto	Korekce	Netto
20X1	600 000	100 000	500 000
20X2	800 000	287 500	512 500
20X3	800 000	507 500	292 500
20X4	800 000	700 000	100 000

Zdroj: autor

Oceňování dlouhodobého majetku k rozvahovému dni

Model historické ceny

Odpisované aktivum

- Ocenění zůstatkovou cenou
- Ocenění zůstatkovou cenou sníženou o opravné položky

Neodpisované aktivum

- Ocenění historickou cenou
- Ocenění historickou cenou sníženou o opravné položky

Uspořádání a označování položek výkazu zisku a ztráty (druhové členění)

	Provozní výsledek hospodaření
E.1.1.	Úpravy hodnot dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku – trvalé
E.1.2.	Úpravy hodnot dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku – dočasné

Zdroj: autor

Příklad na oceňování dlouhodobého majetku k rozvahovému dni

Účetní jednotka si v roce 20X1 pořídila osobní automobil za PC 500 000 Kč.

Doba užívání auta 4 roky, použití lineární metody odpisování.

Odhad zbytkové hodnoty 160 000 Kč.

Na konci roku 20X2 došlo k dopravní nehodě auta. Odhad užitné hodnoty auta činil 220 000 Kč. Oprava auta se předpokládá v roce 20X3.

V roce 20X3 činily náklady na opravu auta 95 000 Kč.

Řešení

	20X1	20X2	20X3	20X4
Odpisy	85 000	85 000	85 000	85 000
Opravné položky	x	110 000	-110 000	x
Opravy	x	x	95 000	x
Náklady celkem	85 000	195 000	70 000	85 000

Zdroj: autor

Rok	Brutto	Korekce	Netto
20X1	500 000	85 000	415 000
20X2	500 000	280 000	220 000
20X3	500 000	255 000	245 000
20X4	500 000	340 000	160 000

Zdroj: autor